

Program

Bratislavský hrad dejiny, výskum a obnova

www.danubelimesbrand.org

jointly for our common future

Program:

Pondelok – 22. 9. 2014

9.00 – 9.30 registrácia účastníkov

9.30 – 10.00 privítanie a úvodné prejavy

Daniel Guspán

kancelár Národnej rady SR

Branislav Pánis

riaditeľ SNM-Historického múzea

Katarína Kosová

generálna riaditeľka Pamiatkového úradu SR

Karol Pieta

archeológ, zástupca riaditeľa Archeologického ústavu SAV

Sonja Jílek

Lead partner Danube Limes Brand projekt

Ivo Štassel

riaditeľ Mestského ústavu ochrany pamiatok v Bratislave

10.00 – 11.00

Masár, I.: Obnova Bratislavského hradu – zápisky architektov

Štefanovičová, T.: Staršie výskumy Bratislavského hradu

Ruttkay, M.: Leopoldov bastión – včasnostredoveké opevnenie

11.00 – 11.20 prestávka

11.20 – 13.00

Cambal, R.: Výsledky archeologického výskumu Bratislavského hradu v rokoch 1958-1968 s dôrazom na neskorú dobu laténsku

Vrtel, A.; Kováč, J. ; Lesák, B; Staník, I.: Archeologický výskum nádvorja Bratislavského hradu – osídlenie v neskej laténskej dobe (výsledky spracované v rámci projektu DLB)

Musilová, M. a Minaroviech, J.: Hypotetická rekonštrukcia Rímskej stavby I a skladu amfor v Zimnej jazdiarni na Bratislavskom hrade (výsledky spracované v rámci projektu DLB)

Gregor, M.: Predbežné mineralogicko-petrografické zloženie omietok a mált z „rímskych“ stavieb na Bratislavskom hrade

Barta, P.; Hajnalová, M. : Rádiouhlíkové datovanie archeologických vzoriek z objektov z doby laténskej na Bratislavskom hrade

Holčík, Š.: Reprezentačné priestory – prehliadka s odborným výkladom

13.30 – 14.30 obedňajšia prestávka

14.30 – 17.00

Kolníková, E.: Bratislavský hrad, akropola keltského oppida, vo svetle nálezov mincí

Hložek, M.: Chemické rozborby keltských mincí a drobných kovových predmetů z výskumů na Bratislavském hrade v letech 2008-2010

Bazovský, I.: Archeologické výskumy SNM – Archeologického múzea západne od areálu Bratislavského hradu

Kováč, B.; Cambal, R.; Hanuš, M.; Jelínek, P.: Keltské osídlenie v Podhradí – Vydrici

Kováč, J.: Archeologický výskum záhradného pavilónu na severnej terase Bratislavského hradu

Musilová, M.; Hornák, M.; Žitňan, A.; Kováč, J.: Predbežné výsledky archeologického výskumu sezóna 2013/2014 na severnej terase Bratislavského hradu: Plocha II a V/1 s dôrazom na kelto-rímsku architektúru (výsledky spracované v rámci projektu DLB)

Hornák, M.; Schreiber, P.; Rejdovianová, Z.: Predbežné výsledky archeologického výskumu sezóna 2013/2014 na severnej terase bratislavského hradu: Plochy V-VI-VII s dôrazom na včasnostredoveké osídlenie

Utorok – 23. 9. 2014

9.00 – 10.00

prehliadka suterénnych priestorov hradu spojená s prezentáciou výsledkov archeologického a architektonického výskumu

10.00 – 11.00

Resutík, B.: Bratislavský hrad – Severná terasa, stavba rímskeho typu č. II z pohľadu nálezov domácej proveniencie a importov (výsledky spracované v rámci projektu DLB)

Kysela, J.: Amfory z výskumu Bratislavského hradu (výsledky spracované v rámci projektu DLB)

Sefčáková, A.: Antropologické nálezy z posledných výskumov Bratislavského hradu

11.00 – 13.00

Pivko, D.: Opracované kamene stavieb na Bratislavskom hradnom kopci porovnané s kameňmi stavieb v okolí Bratislavy

Madarás, J.; Bučová, J.; Broska, I.; Petrik, I.: Petrografia a tektonika historického žulového lomu na severnej terase Bratislavského hradu

Lesák, B.; Kováč, J.; Vrtel, A.: Archeologický výskum nádvorja Bratislavského hradu – poznatky o včasnostredovekom osídlení (výsledky spracované v rámci projektu DLB)

Matejka, M.: Zdroje vody paláca Bratislavského hradu vo vrcholnom stredoveku a ranom novoveku

Sulcová, J.: Francúzske štýlové vplyvy na stavbe Žigmundovho paláca Bratislavského hradu

13.00 – 14.30

 obedňajšia prestávka

14.30 – 16.30

Sabadošová, E.: Predmet a zameranie architektonicko-historického výskumu Bratislavského hradu v rokoch 2008-2013

Višvader, V.: Reštaurátorské, rekonštrukčné a sochárske práce na obnove Bratislavského hradu.

Havlík, M.: Výskum bratislavského hradného paláca v kontexte s prebiehajúcou pamiatkovou obnovou /Pozitíva a výhody alebo obmedzenia/

Barta, P.: SNM – Historické múzeum

16.30 – 17.00

projekcia filmov súvisiacich s výskumom Bratislavského hradu a projektom Danube Limes Brand, záver

Bratislavský hrad – dejiny, výskum a obnova

stručné anotácie príspevkov a informácie o autoroch

Archeologický výskum a odborná analýza nálezov z hradu:

Mgr. Peter Barta, PhD. (FIF UK, Bratislava) – Doc. Mgr. Mária Hajnalová, PhD. (UKF, Nitra)

Rádiouhlíkové datovanie archeologických vzoriek z objektov z doby laténskej na Bratislavskom hrade

Príspevok predstaví rádiouhlíkové datovanie archeobotanických vzoriek a vzoriek antropogénnych karbonátov a poukáže na význam a úskalia využitia týchto vzoriek pre absolútne datovanie kontextov z doby laténskej odkrytých na nádvorí a na severnej terase Bratislavského hradu. Túto prácu podporilo APVV na základe Zmluvy č. APVV-0598-10.

Autor je archeológ, pôsobí na Katedre archeológie Filozofickej Fakulty UK v Bratislave.

Autorka je archeobotanička a environmentálna archeologička, pracuje na Katedre archeológie Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, v príspevku analyzuje archeobotanické nálezy z kelto-rímskych stavieb na Bratislavskom hrade.

Mgr. Igor Bazovský, PhD. (SNM – AM, Bratislava)

Archeologické výskumy SNM – Archeologického múzea západne od areálu Bratislavského hradu

Záchranné výskumy v oblasti západne od areálu Bratislavského hradu na Námestí A. Dubčeka a na Mudroňovej ulici v posledných rokoch významne rozšírili poznatky o osídlení hradnej vyvýšeniny v neskorej dobe laténskej a v období včasného stredoveku, ktorým je venovaný tento príspevok.

Autor je kurátorom v SNM – Archeologickom múzeu v Bratislave. Špecializuje sa na obdobie neskorej doby laténskej a doby rímskej.

Realizoval početné archeologické výskumy v Bratislave a v oblasti juhozápadného Slovenska.

Mgr. Radoslav Čambal (SNM – AM, Bratislava)

Výsledky archeologického výskumu bratislavského hradu v rokoch 1958 – 1968 s dôrazom na neskorú dobu laténsku

Na území Bratislavského Starého mesta sa v závere 2. a v priebehu takmer celého 1. storočia pred Kr. rozpprestieralo tzv. Bratislavské oppidum, ktoré je spájané s keltským kmeňom Bójov. Akropolou oppida bol priestor hradného vrchu. Okrem bohatého neskorolatenkého keramického materiálu výskum priniesol aj nové poznatky o rímskych republikánskych importoch, dáckych prvkoch ako aj numizmatický materiál v podobe pokladu Norických strieborných mincí.

Autor pracuje ako kurátor-archeológ v SNM-Archeologickom múzeu v Bratislave. Venuje sa problematike doby železnej (halštatskej aj laténskej) na Slovensku.

Mgr. Miloš Gregor, PhD. (SNM – PM, Bratislava)

Predbežné mineralogicko-petrografické zloženie omietok a mált z „rímskych“ stavieb na Bratislavskom hrade

Mineralogicko-petrografický výskum zameraný na stavebné hmoty „rímskych“ stavieb odkrytých počas archeologických prác na Bratislavskom hrade prináša množstvo esenciálnych informácií nielen ohľadne zloženia maltovín, ktorých zloženie jasne odlišuje tieto stavby od mladších ale aj o pigmentoch použitých pri výzdobe interiérových omietok.

Autor pracuje ako kurátor v SNM-Prírodovednom múzeu v Bratislave na oddelení mineralógie a petrografie. V rámci svojej vedecko-výskumnej činnosti sa venuje aplikácii rutinných mineralogických a petrografických metód (archeometria) pri výskume historických keramických a stavebných materiálov.

Mgr. Martin Hložek, Ph.D. (TM, Brno)

Chemické rozbery keltských mincí a drobných kovových predmetů z výskumů na Bratislavském hradě v letech 2008-2010

V príspevku jsou prezentovány chemické analýzy, kterým bylo podrobeno 22 kusů stříbrných a zlatých keltských mincí nalezených při archeologických výzkumech na Bratislavském hradě. Mince byly vyraženy ze stříbra a zlata a pomocí analytických metod se pokusili upřesnit jejich chemické složení.

Autor pracuje v Technickom múzeu v Brne, v rámci vědecko-výzkumné činnosti se věnuje archeometrii, konkrétně petroarcheologickému výskumu keramiky, chemickým analýzám archeologického materiálu, jeho konzervaci a metodami jeho bezpečného uložení.

PhDr. Eva Kolníková, DrSc.

Bratislavský hrad, akropola keltského oppida, vo svetle nálezov mincí

Archeologický výskum na Bratislavskom hrade poskytol významné nálezy mincí z obdobia keltského osídlenia, ktoré umožňujú doplniť obraz o funkcii, kontaktoch a o časových reláciách existencie akropoly oppida, poskytujú dôkazy o jeho hospodársko-politických kontaktoch, rozmachu, úpadku aj postupnom zániku.

Autorka bola v rokoch 1954-2008 vedeckou pracovníčkou Archeologického ústavu SAV v Nitre s odborným zameraním na výskum dejín peňazi.

Mgr.Jozef Kováč (MÚOP, Bratislava)

Archeologický výskum záhradného pavilónu na severnej terase Bratislavského hradu

Príspevok má za úlohu priblížiť archeologický výskum záhradného pavilónu na severnej terase Bratislavského hradu. V krátkosti je v ňom zhrnutý historický vývoj budovy s lokalizáciou na historických mapových podkladoch a stav bádania v dotknutom priestore. V príspevku je kladený dôraz najmä na celkový opis priebehu archeologického výskumu realizovaného v roku 2008 a na vyhodnotenie jeho výsledkov.

Autor pracuje ako archeológ na Mestskom ústave ochrany pamiatok v Bratislave. Venuje sa okrem výskumnej činnosti konzervovaniu a reštaurovaniu kovov.

Mgr. Branislav Kovár (AÚ SAV, Nitra)

Keltské osídlenie v Podhradí – Vydrici

V príspevku by malo byť priblížené hlavne keltské osídlenie bratislavského Podhradia. V rokoch 2007-2008 uskutočnil Slovenský archeologický a historický inštitút záchranný výskum na lokalite Vydrica-Podhradie. Význam tejto polohy narástol hlavne v súvislosti s novými objavmi z doby laténskej na Bratislavskom hrade. Mnohé zistené skutočnosti môžu mať súvis s osídlením hradného kopca, pretože pochádzajú z rovnakého časového obdobia a nachádzajú sa v jeho blízkosti.

Autor pracoval na AÚ SAV v Nitre (2003 – 2007/2014) a v SAH (2007 – 2012). Zaoberá sa hlavne problematikou doby laténskej v strednej Európe. Z tejto problematiky dokončuje dizertačnú prácu.

Mgr. Ján Kyselá, PhD. (FF UK, Praha)

Amfory z výzkumu Bratislavského hradu

Z výzkumu Bratislavského hradu, z pozdné laténské fáze osídlení, pochází obsáhlý soubor importních (římských) amfor. Příspěvek předloží základní typologické, chronologické a provenienční zařazení nalezených artefaktů (jedná se především o amfory původu severoitalského). Zároveň se pokusí zapojit soubor do kontextu vztahů mezi středomořskou a středoevropskou oblastí a vyvodit z předloženého předběžné závěry historického rázu.

Autor působí ako asistent na Karlovej univerzite v Prahe, Ústav pro klasicckou archeologii.

PhDr. Branislav Lesák (MÚOP, Bratislava)

Archeologický výskum nádvoría Bratislavského hradu – poznatky o včasnostredovekom osídlení

Archeologický výskum na nádvorí Bratislavského hradu sa realizoval v rokoch 2008-2011. Cieľom príspevku je charakteristika kategórií dochovaného archeologického terénu včasnostredovekého horizontu a prezentácia jeho základnej sídelnej stratigrafie náleziska, na základe vyhodnotenej časti nálezového materiálu.

Autor pracuje ako archeológ a vedúci oddelenia archeologického výskumu na Mestskom ústave ochrany pamiatok v Bratislave.

PhDr. Margaréta Musilová (MÚOP, Bratislava) – Ing. arch. Jana Minaroviech PhD.(Studio 727)

Hypotetická rekonštrukcia rímskych stavieb v neskorolatenškom prostredí na Bratislavskom hrade

Počas rozsiahleho archeologického výskumu na Bratislavskom hrade v rokoch 2008 –2010 boli objavené pozostatky významných antických kamenných architektúr v neskorolatenškom prostredí. Príspevok sa venuje hypotetickej rekonštrukcii skúmaných stavieb. Pri rekonštrukcii sa vychádza z nájdených artefaktov, ako aj z analogických situácií podobných lokalít. V tomto príspevku sú načrtnuté predbežné výsledky analýz skúmaných architektúr.

Autorka pracuje ako archeologička na Mestskom ústave ochrany pamiatok v Bratislave. V rokoch 2008-2010 a 2013-2014 viedla archeologický výskum v polohe „Zimná jazdiareň“ na Bratislavskom hrade a v polohe „Západný bastión – Plocha II“.

Autorka pracuje v Studiu 727 v Bratislave, ktoré sa špecializuje na digitalizáciu pamiatok na Slovensku. Prednáša na Ústave dejín a teórie architektúry a obnovy pamiatok na STU v Bratislave. Dlhoročne sa venuje výskumu antickej architektúry na Slovensku.

PhDr. Margaréta Musilová (MÚOP, Bratislava) – Dr. Milan Horňák (VIA MAGNA, s.r.o.) – Mgr. Andrej Žitňan (VIA MAGNA, s.r.o.), Mgr. Jozef Kováč (MÚOP, Bratislava)

Predbežné výsledky archeologického výskumu sezóna 2013/2014 na severnej terase Bratislavského hradu: Plocha II a V/1 s dôrazom na kelto-rínsku architektúru

Archeologický výskum na severnej terase v polohe Trafostanica-Západný bastión-Plocha II nadviazal na prerušený AV Mestskeho ústavu ochrany pamiatok z roku 2010. Na jeseň roku 2013 bol výskum obnovený VIA MAGNOU, s.r.o. v spolupráci s MÚOP Bratislava. Zistené boli okrem novovekých stavieb a priebehu stredovekej priekopy z 15.storočia, ďalšie stavby antického charakteru z neskorej laténskej doby ako súčasť keltskej akropoly.

Dr. Milan Horňák., archeológ, v súčasnosti pracuje ako riaditeľ v súkromnej vedeckej spoločnosti VIA MAGNA s.r.o, ktorá sa profesionálne venuje skúmaniu, ochrane a prezentácii kultúrneho dedičstva, vedúci archeologického výskumu Bratislavského hradu v rokoch 2013-2014. Mgr. Andrej Žitňan, archeológ, venuje sa praveku (eneolit, staršia doba bronzová), praktickej archeológii, pôsobí v súkromnej vedeckej spoločnosti VIA MAGNA, s.r.o., pracoval na archeologickom výskume Bratislavského hradu v rokoch 2013-2014.

RNRD. Ján Madarás, PhD. (Geologický ústav SAV) – Mgr. Jana Bučová, PhD. (Geofyzikálny ústav SAV) – RNRD. Igor Broska, DrSc. – RNRD. Igor Petřík, DrSc. (Geologický ústav SAV)

Petrografia a tektonika historického žulového lomu na severnom nádvorí Bratislavského hradu

Stredoveký žulový lom bol odkrytý počas archeologického výskumu na severnom nádvorí Bratislavského hradu. Jeho vznik súvisel s využívaním lomového kameňa miestnej proveniencie pri gotickej a renesančnej prestavbe hradu. V baroku – v súvislosti s rozsiahlou tereziánskou prestavbou hradu, lom zanikol a na jeho mieste vznikla baroková záhrada.

Autori sú vedeckými pracovníkmi geovedných ústavov v Slovenskej akadémii vied a venujú sa problematike kryštálických komplexov Západných Karpát a ich tektonicko-deformačnému vývoju.

Doc. RNDr. Daniel Pivko, PhD. (PriF UK, Bratislava)

Opracované kamene stavieb na Bratislavskom hradnom kopci porovnané s kameňmi stavieb v okolí Bratislavy

Predmetom príspevku je pôvod hornín použitých na stavby, ale aj výzdobu interiérov, na Bratislavskom hrade v rímskej dobe, v stredoveku a v novoveku, ktoré sem boli dovážané z rôznych lokalít.

Autor pôsobí na Katedre geológie a paleontológie Prírodovedeckej fakulty UK. Dlhodobu sa venuje výskumu opracovaných kameňov hlavne na západnom Slovensku od rímskej doby po 20. storočie.

Mgr. Branislav Resutík (MÚOP, Bratislava)

Bratislavský hrad – Severná terasa, stavba rímskeho typu č. II z pohľadu nálezov domácej proveniencie a importov.

Príspevok hodnotí inventár nálezov z interiéru stavby rímskeho typu č. II zo Severnej terasy Bratislavského hradu, bohatý inventár nálezov vo vrstve tesne nad dlážkou. Zameriava sa na výrobky domáceho keltského prostredia a importov zo širšej európskej oblasti od Baltu po Stredomorie. *Autor je archeológ, špecializuje sa na výskum Bratislavy, najmä v období neskorej doby laténskej, stredoveku a súčasného novoveku. V rokoch 2009 – 2010 a 2013-20014 vedol archeologický výskum na Severnej terase Bratislavského hradu na ploche bývalej barokovej záhrady.*

PhDr. Matej Ruttkay, CSc. (AÚ SAV, Nitra)

Leopoldov bastión

Príspevok prehľadne informuje o archeologickom výskume včasnostredovekého opevnenia v mieste leopoldovského bastiónu (2005) s príliadnutím na dendronchronologické a C14 analýzy drevených trámov a brvien valu tzv. hákovej konštrukcie z obdobia 10.- 11. storočia. *Autor je archeológ a riaditeľ Archeologického ústavu SAV v Nitre.*

Dr. Milan Horňák – Mgr. Peter Schreiber – Mgr. Zuzana Rejdovianová (VIA MAGNA, s.r.o)

Predbežné výsledky archeologického výskumu sezóna 2013/2014 na severnej terase bratislavského hradu: Plochy V-VI-VII s dôrazom na včasnostredoveké osídlenie

Počas archeologického výskumu severnej terasy Bratislavského hradu – sezóna 2013/2014 bola preskúmaná časť terasy pracovne označená ako Plocha V-VI-VII. Na predmetných plochách boli zachytené hlavne sídliskové, v menšej miere hrobové nálezy a doklady ťažobnej činnosti, kameňolom. Ťažisko zisteného osídlenia spadá do obdobia súčasného stredoveku, respektíve jeho mladšej fázy. Na základe časti keramikého materiálu ho môžeme rámcovo datovať do obdobia 10. až 11. storočia.

Peter Schreiber je archeológ, na výskume Bratislavského hradu pracoval pre VIA MAGNA, s.r.o.v rokoch 2013-2014

Dr. Milan Horňák., archeológ, v súčasnosti pracuje ako riaditeľ v súkromnej vedeckej spoločnosti VIA MAGNA s.r.o, ktorá sa profesionálne venuje skúmaniu, ochrane a prezentácii kultúrneho dedičstva, vedúci archeologického výskumu Bratislavského hradu v rokoch 2013-2014.

Zuzana Rejdovianová, archeologička, na výskume Bratislavského hradu pracovala pre VIA MAGNA, s.r.o., v rokoch 2013-2014

RNDr. Alena Šefčíáková, PhD. (SNM – PM, Bratislava)

Antropologické nálezy z posledných výskumov Bratislavského hradu

Príspevok sa zaoberá antropologickou analýzou ľudských kostrových pozostatkov, ktoré boli objavené v priebehu archeologických výskumov na Bratislavskom hrade po roku 2008.

Autorka je antropológička a kurátorka antropológických zbierok v SNM – Prírodovednom múzeu. Zaoberá sa telesnými znakmi kostrových populácií, osteologickou, prehistorickou a historickou antropológiou, a bioarcheológiou.

Prof. PhDr. Tatiana Štefanovičová, CSc. (FIF UK, Bratislava)

Staršie výskumy Bratislavského hradu

Príspevok pripomenie a predstavi jednotlivé výskumy realizované na Bratislavskom hrade hlavne v priebehu 20. storočia, ktoré predchádzali výskumom realizovaným v posledných rokoch.

Autorka je archeologička a vedúca vtedajších výskumov. Venuje sa súčasnému stredoveku a stredoveku, posledné výskumy na južnom Podhradí Bratislavského hradu (Vydrica, dóm sv. Martina).

Mgr. Andrej Vrtel, PhD. (FIF UK, Bratislava)

Archeologický výskum nádvorja Bratislavského hradu – osídlenie v neskorej laténskej dobe

Príspevok sa zaoberá problematikou vývoja zástavby na najvyššie situovanej ploche akropoly bratislavského oppida. Obsahuje podrobný opis stratigrafie a nálezových situácií z neskorej doby laténskej. Hlavná pozornosť je venovaná vyhodnoteniu objektovej skladby a organizácie zástavby v jednotlivých sídliskových fázach.

Autor je archeológ, špecializuje sa na dobu laténsku, metódy terénneho výskumu a ochranu a prezentáciu archeologických pamiatok.

Historický a umelecko-historický výskum dejín hradu:

Mgr. Peter Barta (SNM – HM, Bratislava)

Historické múzeum

Príspevok je venovaný dejinám inštitúcie SNM – Historického múzea, resp. Historického ústavu, jej pôsobeniu a aktivitám od 50. do 70. rokov 20. storočia v rámci prebiehajúceho výskumu mapujúceho dejiny Historického múzea.

Autor je historik a kurátor v SNM – Historickom múzeu.

PhDr. Štefan Holčík

Reprezentčné priestory

Príspevok o reprezentančných priestoroch Bratislavského hradu na I. poschodí a ich rekonštrukcii po roku 2008 bude prezentovaný in situ. Reprezentačné priestory prešli obnovou do barokovej podoby ako v období vlády Márie Terézie ako i projektom doplnenia interiérov o obrazy.

Autor je archeológ, znalec v oblasti umenia.

Mgr. Elena Sabadošová,

Predmet a zameranie architektonicko-historického výskumu Bratislavského hradu v rokoch 2008-2013

Príspevok oboznamuje o predmete a zameraní architektonicko-historického výskumu, ktorého nové poznatky boli východiskom pre obnovu hradného paláca v rokoch 2008 – 2013. Poukazuje na rozsah výskumu, zvolené postupy a predstavuje delenie zamerania výskumných prác. Výsledky výskumu sú zhrnuté v záverečnej správe poukazujúcej na zložitosť architektonicko-historického vývoja hradu a jeho slohovej etapizácie v kontexte historických súvislostí.

Autorka je historička dejín umenia. Pracovala na KPÚ Bratislava. Od roku 2004 pôsobí ako súkromný bádatel' so zameraním na výskum pamiatok a pamiatkových súborov na území Slovenska.

PhDr. Jana Šulcová

Francúzske štýlové vplyvy na stavbe Žigmundovho paláca Bratislavského hradu

Príspevok je pokusom o charakteristiku niektorých architektonických detailov a typov stavieb z francúzskej hradnej architektúry na prelome 14. a 15. storočia a ich vplyvu na stavbu Žigmundovho paláca na Bratislavskom hrade.

Autorka je historička umenia so špecializáciou na výskum a obnovu historickej architektúry. V rokoch 1987-2006 pracovala v Kancelárii Národnej rady SR prevažne na úlohách prípravy a realizácie obnovy objektov Bratislavského hradu.

Architektonický výskum a rekonštrukcia hradu:

Mgr. Marián Havlík

Výskum bratislavského hradného paláca v kontexte s prebiehajúcou pamiatkovou obnovou / Pozitíva a výhody alebo obmedzenia/

Výskum bratislavského hradného paláca bol realizovaný v priebehu komplexnej a rozsiahlej pamiatkovej obnovy. Stály prístup k odkrytým hmotám umožnil definovať rozsah, charakter a kvalitu stavebných celkov a detailov, ich vzájomné porovnávanie a následné pomerne presné a verifikovateľné definovanie z aspektu vzájomného vzťahu. Táto skutočnosť viedla k možnosti hlbšie preniknúť do podstaty historických konštrukcií a nachádzať súvislosti bežne ťažko až vôbec uchopiteľné.

Autor bol medzi rokmi 1986 až 2004 zamestnaný na Pamiatkovom ústave /neskôr úrade/. Od roku 2004 je súkromným bádatel' s oprávnením MK SR na architektonicko-historický a umelecko-historický výskum.

Ing. arch. Ivan Masár

Obnova Bratislavského hradu – zápisky architektov

Príspevok skratkovo zhrnie históriu hradu a jeho záchranu. Z pohľadu autorov popíše vývoj názorov na obnovu hradu v období od osemdesiatych rokov minulého storočia a načrtne udalosti spojené s rekonštrukciou hradu v tomto období. Podrobnejšie rozoberie obdobie od roku 2000, kedy sa začala príprava komplexnej rekonštrukcie paláca Bratislavského a areálu Bratislavského hradu *Autor je, spolu s architektom Petrom Boudom, tvorcom 2.etapy rekonštrukcie Bratislavského hradu. Problematike sa venuje od roku 1981, do roku 1990 na pôde bratislavského Stavoprojektu, neskôr vo vlastnom ateliéri Bouda a Masár, architektonická kancelária.*

Ing. Miroslav Matejka

Zdroje vody paláca Bratislavského hradu vo vrcholnom stredoveku a ranom novoveku

Archeologický výskum nádvorja hradného paláca Bratislavského hradu a priestorov s gotickou studňou pod nádvorím priniesol zaujímavé poznatky o získavaní vody zo studne a viacerých cisterien naplnianých vodou zo striech paláca systémom žlabov vedúcich pod pod povrchom nádvorja. V príspevku si autor všíma doteraz neprezentované aspekty konštrukčného riešenia týchto technických stavieb realizovaných vo vrcholnom stredoveku a ranom novoveku (15. – 17. storočie), využívaných až do začiatku 19. storočia. *Autor je súkromný bádatel' v oblasti architektonicko-historického výskumu hradov, kaštieľov, sakrálnej a meštianskej architektúry.*

Akad.sochár Vladimír Višvader-reštaurátor (VILLARD), združenie pre reštaurovanie a obnovu pamiatok)

Reštaurátorské, rekonštrukčné a sochárske práce na obnove Bratislvského hradu

V príspevku bude objasnená metodika reštaurovania, reštaurátorské, konzervačné, rekonštrukčné, výtvarné a umelecko-remeselné postupy prác pri poslednej obnove Bratislavského hradu...

Autor bol zodpovedný reštaurátor pri obnove Bratislavského hradu v rokoch 2008 - 2013, je člen Komory reštaurátorov Slovenskej republiky